

UNIVERSITY OF
SISTAN AND BALUCHESTAN

دانشگاه سیستان و بلوچستان
دانشگاه سیستان و بلوچستان

شیوه نامه بازنگری برنامه درسی

در سال ۱۴۰۱

با نام ایزد دانا

«شیوه نامه بازنگری برنامه درسی در دانشگاه سیستان و بلوچستان»

پیشگفتار

کارگروه ارتقا توان اشتغال پذیری دانشجویان و بازنگری برنامه درسی، در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه سیستان و بلوچستان و در راستای انجام رسالت‌های آموزشی سند راهبردی دانشگاه از آبان ۱۳۹۹ تشکیل شده است. مأموریت اصلی این کارگروه، هدایت فرایندهای آموزشی در جهت تقویت توان اشتغال پذیری دانشجویان مقاطع کارشناسی و تحصیلات تکمیلی می‌باشد. این مأموریت از طریق فراهم ساختن بستر مناسب برای بهبود فرایند یاددهی و یادگیری در دانشگاه انجام خواهد شد. باتوجه به اینکه بهبود فرایند آموزش مستلزم برنامه‌ریزی، رهبری آموزشی، ارزشیابی، پژوهش و بازنگری مداوم برنامه‌های آموزشی می‌باشد، این کارگروه به منزله بازوی تصمیم‌سازی و برنامه‌ریزی درسی معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه از طریق بهبود فرایند آموزش در مقاطع تحصیلی و گروه‌های آموزشی عمل خواهد کرد. در این راستا، به‌منظور فراهم آوردن زمینه اجرای آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه‌ها (مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۰ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) در دانشگاه سیستان و بلوچستان، شیوه نامه بازنگری برنامه های درسی توسط کارگروه اشتغال پذیری و بازنگری برنامه درسی به شرح زیر تدوین شده است.

فصل اول – تعاریف و کلیات

ماده ۱- در این شیوه نامه برای سهولت، به دانشگاه سیستان و بلوچستان، به اختصار «دانشگاه»، به شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه (در نبود آن به شورای آموزشی دانشگاه) به اختصار «شورا»، به دفتر برنامه ریزی درسی دانشگاه به اختصار «دفتر»، به برنامه آموزشی و درسی به اختصار «برنامه درسی» و به گروه آموزشی به اختصار «گروه» اطلاق می‌شود.

ماده ۲- اهداف کلان دانشگاه در زمینه برنامه ریزی درسی عبارت‌اند از:

۱. انطباق هر چه بیشتر برنامه های درسی با نیازهای جامعه
۲. نهادینه شدن امر برنامه ریزی درسی با نیازهای جامعه
۳. روزآمد شدن برنامه ها باتوجه به تحولات دانش بشری
۴. تناسب هر بیشتر برنامه ها با امکانات و توانایی های دانشگاه
۵. ارتقای کیفیت برنامه های درسی در گروه ها
۶. نهادینه کردن روش های نوین علمی در فرایندهای آموزشی

ماده ۳- فعالیت های مورد انتظار در فرایند برنامه ریزی درسی عبارت‌اند از:

۱. انطباق محتوای برنامه های درسی با نیاز جامعه و وظایف دانشجویان در آینده
۲. بررسی و بازنگری برنامه های آموزشی موجود گروه ها
۳. ارتقای دانش برنامه ریزی درسی در میان اعضای هیئت علمی دانشگاه از طریق مشارکت در برگزاری کارگاه های آموزشی چگونگی تدوین طرح درس، نگارش اهداف آموزشی، تهیه طرح درس روزانه و سالانه
۴. ارائه پیشنهاد جهت اصلاح طرح درس و بررسی اصلاحات برنامه های درسی قبل از اجرا
۵. نظارت بر اجرای برنامه های آموزشی و ارزشیابی آنها
۶. همکاری و پیگیری ارائه طرح درس (lesson plan) و طرح دوره (course plan)
۷. بررسی مشکلات برنامه های جاری آموزشی و پیشنهاد برنامه های جدید با همکاری گروه ها
۸. پیگیری تدوین و نظارت بر اجرای برنامه های آموزشی و طرح درس
۹. تبیین، حمایت و هدایت اصلاحات آموزشی (اعم از محتوای آموزشی و شیوه های تدریس)
۱۰. مشاوره و هدایت اعضای هیئت علمی در اجرای روش های نوین آموزشی و تدریس

ماده ۴- ارکان برنامه ریزی درسی دانشگاه به شرح زیر می باشد:

الف- گروه آموزشی

ب- دفتر برنامه ریزی درسی

ج- شورای برنامه ریزی درسی

د- شورای آموزشی دانشگاه

ماده ۵- مسئولیت اصلی برنامه ریزی و بازنگری در برنامه های درسی هر رشته - گرایش با گروه آموزشی است و سایر ارکان نامبرده در ماده ۴ نقش سیاست گذاری، هماهنگ سازی، هدایت و نظارت بر عملکرد گروه ها در زمینه برنامه ریزی درسی را دارند.

ماده ۶- داشتن حداقل ۵ عضو هیئت علمی با مرتبه استادیاری به بالا برای احراز صلاحیت گروه در بازنگری برنامه های درسی الزامی است.

تبصره ۱: شرایط لازم برای احراز صلاحیت گروه هایی که فاقد ۵ عضو هیئت علمی با مرتبه استادیاری به بالا می باشند و دامنه تغییراتی که این گونه گروه ها می توانند در برنامه های خود اعمال یا درخواست نمایند، حسب مورد توسط شورا تعیین می گردد.

ماده ۷- گروه موظف است در برنامه ریزی درسی و بازنگری برنامه های خود، اصول و موازین زیر را رعایت کند:

۱. چارچوب ارزش ها، اهداف و راهبردهای کلان کشور
۲. تحقق اهداف مندرج در ماده ۲ (اهداف کلان دانشگاه در برنامه ریزی درسی)
۳. پایبندی به اصول و روش های علمی برنامه ریزی آموزشی و درسی
۴. پایبندی به ضوابط و مقررات جاری آموزشی و خدمات آموزشی دانشگاه
۵. بهره گیری از بررسی های کارشناسی و یافته های پژوهشی
۶. بهره گیری از همفکری صاحب نظران سایر دانشگاه ها و بخش های فرهنگی، اجتماعی، صنعتی و اقتصادی کشور
۷. پیشبینی پیامدها و اثرات جانبی حاصل از ایجاد تغییرات در برنامه ها بر روی دانشجویان، دانش آموختگان و اعضای هیئت علمی گروه

فصل دوم - معیارها و شاخص های ارزیابی برنامه های درسی

ماده ۸- ارکان برنامه ریزی درسی دانشگاه برای بررسی، ارزیابی و تصویب هرگونه پیشنهاد تغییر در برنامه های درسی رشته - گرایش های مختلف، ملاک ها و معیارهای زیر را مدنظر قرار می دهند:

۱. اهداف، اصول و موازین مندرج در مواد ۲ و ۳ و ۷
۲. توجه به نیازها و علایق دانشجویان
۳. گسترش و تعمیق فرهنگ پژوهش در دانشجویان و دانش آموختگان
۴. ایجاد روحیه خلاقیت و کارآفرینی و اشتغال پذیری در دانشجویان و دانش آموختگان
۵. ایجاد قابلیت و مهارت های لازم در دانش آموختگان برای ورود به جامعه و بازار کار
۶. توانمند نمودن دانش آموختگان برای ادامه تحصیل در مقاطع تحصیلی بالاتر
۷. توجه به اصول یادگیری ادامه دار در سراسر زندگی

فصل سوم - دامنه و نوع ایجاد تغییرات در برنامه های درسی دانشگاه

ماده ۹- به غیر از دروس عمومی (که تعداد و نوع آنها توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین می گردد)، دانشگاه می تواند با رعایت اصول و موازین مندرج در مواد این شیوه نامه، نسبت به بازنگری و ایجاد هرگونه تغییر در برنامه های درسی رشته - گرایش های مختلف در کلیه مقاطع تحصیلی اقدام نماید.

تبصره ۲: ایجاد تغییر در تعداد واحدهای درسی هر رشته - گرایش، نباید منجر به تغییر تعداد کل واحدهایی شود که از سوی شورای عالی برنامه ریزی برای آن گرایش تعیین گردیده است.

- ماده ۱۰-** به منظور تسهیل در فرایند شناسایی، ارائه درخواست، روند بررسی و تصویب درخواست ها، دامنه بازنگری و ایجاد تغییرات در برنامه های درسی توسط گروه ها، تغییرات به چهار سطح زیر تقسیم می گردد:
- الف - تغییرات کوچک (جزئی)
 ب - تغییرات متوسط
 ج - تغییرات عمده
 د- تغییرات جامع

ماده ۱۱- مصادیق تغییر کوچک یا جزئی در برنامه های درسی گروه ها به قرار زیر می باشند:

۱. افزودن یک یا چند پیشنهاد به یک درس اصلی یا تخصصی
۲. حذف یک یا چند پیشنهاد از یک درس اصلی یا تخصصی
۳. اصلاح عنوان یک درس بدون تغییر در سیلابس درسی آن درس
۴. تغییر کمتر از نیمی از سیلابس موجود یک درس اصلی یا تخصصی
۵. افزودن (حذف) پروژه به (از) یک درس اصلی یا تخصصی
۶. اصلاح لیست منابع یک درس در کتابچه سیلابس ها
۷. افزودن یا اصلاح نام یک برنامه کامپیوتری در سیلابس های یک درس
۸. سایر موارد مشابه به تشخیص دفتر

ماده ۱۲- مصادیق تغییر متوسط در برنامه های درسی گروه ها به قرار زیر می باشند:

۱. کاهش یا افزایش تعداد واحد یک درس اصلی یا تخصصی
۲. ادغام ۲ درس اصلی یا تخصصی تحت یک عنوان، با حفظ مجموع واحد
۳. تفکیک ۱ درس اصلی یا تخصصی تحت یک عنوان، با حفظ مجموع واحد
۴. تبدیل یک درس اختیاری به درس اصلی یا تخصصی
۵. مجوز اخذ یک یا چند درس از دروس اختیاری یک گرایش برای دانشجویان گرایش یا گرایش های دیگر به عنوان درس اختیاری
۶. تغییر بیش از نیمی از سیلابس موجود یک درس اصلی یا تخصصی
۷. اضافه کردن یک درس اختیاری جدید به لیست دروس اختیاری
۸. سایر موارد مشابه به تشخیص دفتر

ماده ۱۳- مصادیق تغییر عمده در برنامه های درسی گروه ها به قرار زیر می باشند:

۱. اضافه نمودن یک یا چند درس جدید به صورت پایه، اصلی و یا تخصصی (تبصره ۳)
۲. حذف یک یا چند درس پایه، اصلی و یا تخصصی (تبصره ۳)
۳. تغییر کامل یا اصلاح بخشی از سیلابس یک یا چند درس پایه (تبصره ۳)
۴. تغییر واحد یک یا چند درس از دروس پایه (تبصره ۳)
۵. اضافه کردن یا حذف یک پیشنهاد برای یک یا چند درس پایه (تبصره ۳)
۶. تغییر واحد یا محتوای یک یا چند درس کارگاهی، آزمایشگاهی یا کارآموزی
۷. تبدیل یک یا چند درس اصلی یا تخصصی به درس اختیاری
۸. سایر موارد مشابه به تشخیص دفتر
۹. هرگونه تغییر در عنوان، محتوا یا سیلابس یک درس اصلی، تخصصی یا اختیاری که فرا دانشکده ای محسوب شود.
۱۰. هرگونه تغییر در برنامه درسی که اجرای آن مستلزم بودجهای فراتر از بودجه معمول دانشکده باشد.

تبصره ۳: اضافه و یا حذف دروس پایه از برنامه درسی مورد بازنگری منوط به دعوت حداقل ۲ عضو هیئت علمی با مرتبه استادیاری به بالا از دانشکده و گروه ارائه دهنده در شورای گروه و یا دانشکده می باشد.

ماده ۱۴- هرگونه تغییر در برنامه که فراتر از تغییرات عمده باشد، در حیطه تغییرات جامع قرار می گیرد. مصادیق بارز تغییر جامع عبارت‌اند از:

۱. بازنگری در عناوین، محتوی، تعداد و روابط پیشنیازی و برنامه کلیه دروس یک گرایش
۲. تدوین برنامه آموزشی و درسی برای یک رشته یا گرایش جدید
۳. تغییر عنوان یک گرایش به گونه‌ای که بیش از نیمی از برنامه درسی آن تغییر کند.
۴. حذف کامل یک رشته یا گرایش
۵. سایر موارد مشابه به تشخیص دفتر

ماده ۱۵- مرجع تشخیص نوع تغییرات (کوچک، متوسط، عمده، جامع) و همچنین دانشکده ای یا فرا دانشکده‌ای بودن تغییرات در موارد مبهم، دفتر می باشد.

فصل چهارم - گردشکار و مراحل اجرایی بازنگری و تصویب تغییرات در برنامه های درسی

ماده ۱۶- نقطه شروع بررسی و بازنگری در برنامه درسی، گروه های آموزشی می باشند. پیشنهاد اولیه موضوع برای ایجاد هرگونه تغییر در برنامه، توسط اعضای هیئت علمی گروه یا دانشکده، دفتر یا شورا، وزارت علوم و سایر صاحب نظران (مانند انجمن های علمی و ...)، قابل طرح است.

ماده ۱۷- پس از محرز شدن ضرورت ایجاد تغییرات عمده و یا جامع برای گروه و دفتر و یا به هنگام تدوین برنامه برای یک گرایش جدید، کمیته ای با نام کمیته برنامه ریزی درسی با محوریت گروه تشکیل می شود.

تبصره ۴: مرجع تأییدکننده جهت ایجاد تغییر عمده و یا جامع در برنامه درسی گروه آموزشی و شورا می باشد.

ماده ۱۸- اعضای کمیته برنامه ریزی درسی به پیشنهاد مدیرگروه و با حکم رئیس دانشکده تعیین می گردند. ترکیب اعضای این کمیته باید به گونه ای باشد که:

الف - حداقل یک دوم اعضای گروه آموزشی در آن عضویت داشته باشند.

ب - حداقل ۵ نفر از اعضای کمیته دارای مرتبه استادیاری به بالا باشند.

ج - حداقل سه چهارم از اعضای کمیته در گرایش مربوطه، متخصص باشند.

تبصره ۵: اگر گروه آموزشی جهت اجرای تغییر در برنامه درسی شرایط مندرج در بندهای الف، ب، ج را نداشت، می تواند از ظرفیت سایر گروه های آموزشی، دانشکده ها و یا دانشگاه ها استفاده نماید.

تبصره ۶: چنانچه دانشکده ای بخواهد برای بازنگری در برنامه های چند رشته - گرایش خود، یک کمیته بازنگری مشترک تشکیل دهد یا برای بازنگری جامع در برنامه یک گرایش، کمیته ای مغایر با ترکیب فوق الذکر تعریف نماید، مراتب با تصویب شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۱۹- به منظور تبیین، تصریح و تسهیل در روند ارائه، بررسی و تصویب تغییرات در برنامه ها و همچنین توزیع منطقی اختیارات از سطح شورای دانشگاه تا سطح گروه و بر اساس حیطه بندی سطح تغییرات مندرج در ماده ۱۰، گردشکار ایجاد هر یک از تغییرات به شرح زیر تعیین می گردد.

ماده ۲۰- مراحل اجرایی اعمال تغییرات کوچک (جزئی) در برنامه درسی گروه ها به شرح زیر است:

۱. پیشنهاد اولیه و طرح موضوع در گروه؛
۲. بررسی توجیه تغییر در گروه با در نظر گرفتن شرایط گروه و دانشجویان مربوطه، قوانین و مقررات آموزشی و باتوجه به اهداف مندرج در مواد ۲، ۳ و ۷؛
۳. تصویب تغییر مورد نظر با رأی اکثریت اعضای گروه آموزشی با رعایت اصول مندرج در ماده ۷؛
۴. اعلام تغییر مورد نظر از سوی مدیرگروه به رئیس دانشکده و سپس مدیر دفتر از طریق فرم الف؛
۵. بررسی تغییر درخواست شده در دفتر باتوجه به قوانین و مقررات و مصوبات کلی شورا و اعلام نتیجه به رئیس دانشکده و سپس مدیرگروه مربوطه جهت اجرا (در صورت تأیید) و یا اصلاح درخواست (در صورت عدم تأیید)؛
۶. ابلاغ تغییر مورد نظر پس از تأیید از سوی مدیر دفتر به مدیریت خدمات آموزشی یا مدیریت تحصیلات تکمیلی

دانشگاه (باتوجه به مقطع مربوطه) جهت اطلاع و اجرا؛
۷. ثبت تغییر مصوب در کتابچه سرفصل‌های رشته یا گرایش موردنظر در صفحه وب دفتر و گروه آموزشی؛

ماده ۲۱- مراحل اجرایی اعمال تغییرات متوسط در برنامه درسی گروه‌ها به شرح زیر است:

۱. پیشنهاد اولیه و طرح موضوع در گروه؛
۲. بررسی توجیه تغییر در گروه با در نظر گرفتن شرایط گروه و دانشجویان مربوطه، قوانین و مقررات آموزشی و باتوجه به اهداف مندرج در مواد ۲، ۳ و ۷؛
۳. تصویب تغییر موردنظر با موافقت حداقل سه‌چهارم اعضای گروه آموزشی با رعایت اصول مندرج در ماده ۷؛
۴. بررسی و تصویب تغییر در شورای آموزشی - پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده با رأی موافق اکثریت اعضای شورا با در نظر گرفتن پیامدهای اصلی و جانبی ایجاد تغییر در گروه و دانشکده؛
۵. ارائه درخواست تغییر موردنظر از سوی رئیس دانشکده به مدیر دفتر برنامه ریزی درسی دانشگاه از طریق فرم ب و ب ۱؛
۶. بررسی تغییر در دفتر باتوجه به قوانین، مقررات و مصوبات کلی شورا و اعلام نتیجه به دانشکده جهت اجرا (در صورت تأیید) یا اصلاح درخواست (در صورت عدم تأیید)؛
۷. ابلاغ تغییر موردنظر پس از تأیید، از سوی مدیر دفتر به مدیریت خدمات آموزشی یا مدیریت تحصیلات تکمیلی (باتوجه به مقطع مربوطه) جهت اطلاع و اجرا؛
۸. ثبت مصوبه در کتابچه سرفصل‌های رشته یا گرایش مربوطه و در وبگاه دفتر و گروه آموزشی؛
۹. اعلام تغییر انجام شده از سوی دفتر به دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم جهت اطلاع؛

ماده ۲۲- مراحل اجرایی اعمال تغییرات عمده در برنامه درسی گروه‌ها به شرح زیر است:

۱. پیشنهاد اولیه و طرح موضوع در یک یا چند گروه یک دانشکده و تشکیل کمیته برنامه‌ریزی درسی در صورت تأیید انجام تغییرات؛
۲. بررسی توجیهی و تخصصی تغییرات در کمیته برنامه‌ریزی درسی با در نظر گرفتن شرایط گروه، دانشکده و دانشجویان مربوطه، قوانین و مقررات آموزشی و باتوجه به اهداف مندرج در مواد ۲، ۳ و ۷؛
۳. تصویب تغییرات موردنظر در کمیته برنامه‌ریزی درسی با موافقت حداقل سه‌چهارم اعضای کمیته با رعایت اصول مندرج در ماده ۷؛
۴. بررسی و تصویب تغییر در شورای آموزشی - پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده باتوجه به پیامدهای اصلی و جانبی ایجاد تغییر در گروه و دانشکده؛
۵. ارائه درخواست تغییر موردنظر از سوی رئیس دانشکده به مدیر دفتر از طریق فرم ج، ج ۱، ج ۲ و ج ۳؛
۶. بررسی اولیه تغییرات در دفتر و قراردادن موضوع در دستور کار کمیته تخصصی دفتر برنامه‌ریزی درسی جهت بررسی (در صورت کامل بودن) و یا عودت به دانشکده (در صورت نقص اطلاعات یا مستندات یا داشتن ایرادات کلی) جهت اصلاح، تکمیل و ارسال مجدد؛
۷. طرح در شورای آموزشی دانشگاه و ابلاغ نتیجه پس از تصویب به دفتر و دانشکده جهت اجرا؛
۸. ابلاغ تغییر مصوب، از سوی مدیر دفتر به مدیریت خدمات آموزشی یا مدیریت تحصیلات تکمیلی (باتوجه به مقطع مربوطه) جهت اطلاع و اجرا؛
۹. ثبت تغییرات مصوب در کتابچه سرفصل‌های رشته یا گرایش مربوطه در صفحه وب دفتر، گروه آموزشی و دانشکده؛
۱۰. اعلام تغییرات انجام شده از سوی دفتر به دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم جهت اطلاع؛

ماده ۲۳- مراحل اجرایی بازنگری جامع در برنامه درسی گروه به شرح زیر است:

۱. پیشنهاد اولیه و طرح موضوع در یک یا چند گروه یک دانشکده و تشکیل کمیته برنامه‌ریزی درسی در صورت تأیید انجام تغییرات؛

۲. بررسی توجیهی و تخصصی تغییرات در کمیته برنامه‌ریزی درسی با در نظر گرفتن شرایط گروه، دانشکده و دانشجویان مربوطه، قوانین و مقررات آموزشی و باتوجه به اهداف مندرج در مواد ۲، ۳ و ۷؛
۳. بازنگری جامع توسط کمیته برنامه‌ریزی درسی در عنوان، سیلابس، محتوی، تعداد واحد و روابط پیش‌نیازی کلیه دروس تئوری و عملی در برنامه درسی گرایش دایر یا تدوین برنامه درسی برای گرایش جدید، در قالب مقررات آموزشی و باتوجه به اهداف و اصول مندرج در مواد ۲، ۳ و ۷؛
۴. تصویب برنامه جدید در کمیته برنامه‌ریزی درسی به اتفاق آرا؛
۵. تصویب برنامه جدید در شورای آموزشی - پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده با رأی موافق اکثریت اعضای شورا؛
۶. ارائه درخواست تأیید برنامه از طریق فرم د از سوی رئیس دانشکده به مدیر دفتر؛
۷. بررسی اولیه تغییرات در دفتر و قرارداد موضوع در دستور کار کمیته تخصصی دفتر برنامه‌ریزی درسی جهت بررسی (در صورت کامل بودن) و یا عودت به دانشکده (در صورت نقص اطلاعات یا مستندات یا داشتن ایرادات کلی) جهت اصلاح، تکمیل و ارسال مجدد؛
۸. طرح برنامه‌های مورد تأیید کمیته تخصصی دفتر برنامه‌ریزی درسی در شورای آموزشی دانشگاه؛
۹. طرح برنامه‌های مورد تأیید شورای آموزشی در شورای دانشگاه (هیئت‌رئیس دانشگاه)؛
۱۰. اعلام برنامه‌های مصوب از سوی دفتر به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت عتف جهت تأیید؛
۱۱. ابلاغ تغییر پس از تصویب دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت عتف به معاونت آموزشی دانشگاه و سپس به مدیر دفتر، دانشکده و مدیریت خدمات آموزشی یا مدیریت تحصیلات تکمیلی (باتوجه به مقطع مربوطه) جهت اطلاع و اجرا؛
۱۲. ثبت تغییرات مصوب در کتابچه سرفصل‌های رشته یا گرایش مربوطه در صفحه وب دفتر، گروه آموزشی و دانشکده پس از تأیید شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت عتف؛

فصل پنجم - مواد تکمیلی

ماده ۲۴- به منظور جلوگیری از تغییرات مکرر و اختلال در روال جاری آموزش و خدمات آموزشی دانشکده‌ها و گروه‌ها، حداکثر تعداد مجاز تغییرات مختلف برای هر گرایش به شرح زیر است:

جامع	عمده	متوسط	جزئی (کوچک)	نوع تغییرات مقطع
هر ۴ سال ۱ بار	هر ۲ سال ۱ مورد	۱ مورد در سال	۲ مورد در سال	کارشناسی
هر ۳ سال ۱ بار	هر ۲ سال ۱ مورد	۱ مورد در سال	۲ مورد در سال	کارشناسی ارشد
هر ۳ سال ۱ بار	هر ۲ سال ۱ مورد	۱ مورد در سال	۲ مورد در سال	دکتری

ماده ۲۵- شورا هر ساله بر مبنای سیاست‌های کلان وزارت متبوع و دانشگاه و تحقیقات علمی دفتر، نسبت به استانداردهای و تولید شاخص‌های کیفی عمومی برای بهبود برنامه‌ها اقدام می‌نماید. کلیه گروه‌ها موظف هستند این استانداردها را در برنامه‌های خود در نظر بگیرند.

تبصره ۷: به تعداد تغییرات الزامی که برای بهبود کیفی برنامه‌ها بر اساس سیاست‌های کلان وزارت متبوع و دانشگاه از سوی وزارت عتف یا شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه به گروه‌ها ابلاغ می‌گردد، به سقف تعداد موارد تغییرات مندرج در ماده ۲۴ اضافه خواهد شد.

ماده ۲۶- مسئول رعایت دوره‌های زمانی مندرج در ماده ۲۵، گروه‌ها و مسئول نظارت و کنترل آن، دفتر می‌باشد.

تبصره ۸: اگرچه با ابلاغ این شیوه نامه، بررسی و ایجاد هر نوع تغییر در برنامه گروه ها در قالب مواد شیوه نامه، انجام پذیر است، ولی به منظور اجتناب از اتلاف وقت گروه ها، تسهیل در تنظیم و اجرای برنامه نهایی امتحانات، تسهیل در هماهنگی فعالیت های جاری خدمات آموزشی بین دانشکده ها و بخش های ستادی، توصیه می شود کلیه گروه ها بازنگری های جامع را مدنظر قرار دهند.

ماده ۲۷- کلیه تغییراتی که در سنوات گذشته بدون اخذ مجوز و یا با اخذ مجوز از شورای آموزشی دانشگاه به طور موقت در برنامه درسی گروه ها و گرایش های مختلف اعمال شده است، لازم است بر مبنای مواد این شیوه نامه به تأیید مراجع ذیصلاح برسد. براین اساس مدیران گروه ها موظفاند نسبت به طرح و پیگیری موضوع تا تصویب قطعی اقدام نمایند.

فصل ششم - مدت اجرا و تصویب شیوه نامه

ماده ۲۸- این شیوه نامه از تاریخ تصویب به مدت ۱ سال به صورت آزمایشی به مرحله اجرا در می آید. تصویب قطعی آن پس از انقضاء مهلت یک سال، بر اساس سیاست های کلان وزارت عتف و دانشگاه و نقطه نظرات دانشکده ها، گروه ها و صاحب نظران و پس از ارزیابی عملکرد گروه ها در دوره آزمایشی، صورت خواهد پذیرفت.

ماده ۲۹- تغییر مواد این شیوه نامه در طول دوره آزمایشی و قطعی با ارائه پیشنهاد (و یا دستور) از سوی اعضای زیر قابل بررسی است:

- الف- هر یک از اعضای هیئت رئیسه دانشگاه
- ب- هر یک از اعضای شورا
- ج- مدیر دفتر
- د- بیش از نیمی از دانشکده ها
- ه- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ماده ۳۰- این شیوه نامه در یک مقدمه، ۶ فصل، ۳۰ ماده، ۸ تبصره و ۵ پیوست (فرمهای «الف، ب، ج، د» و گردشکار کلی ایجاد تغییرات در برنامه درسی) در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱/۱۶ شورای آموزشی دانشگاه به تصویب رسید و از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

شماره:
تاریخ:
پیوست:

«فرم الف»
درخواست تأیید تغییرات کوچک (جزئی) در برنامه درسی

از: رئیس دانشکده
به: مدیر دفتر برنامه ریزی درسی دانشگاه

با سلام و احترام،

بدین وسیله به اطلاع می‌رساند گروه آموزشی مایل است برنامه درسی رشته گرایش را به صورت جزئی به شرح زیر تغییر دهد و این تغییر را برای دانشجویان ورودی سال و مابعد در مقطع اعمال نماید.

۱- درس جزء منابع آزمون کارشناسی ارشد و یا دکتری □ می‌باشد / □ نمی‌باشد.

۲- با تغییر کمتر از نیمی از سیلابس درس منابع آزمون کارشناسی ارشد و یا دکتری پوشش داده □ می‌شود / □ نمی‌شود. (دانشجو با اعمال این تغییرات در سیلابس درسی جهت شرکت در آزمون کارشناسی ارشد و یا دکتری با مشکل مواجه نخواهد شد).

۳- این تغییر که □ اولین، □ دومین درخواست گروه از نوع تغییرات کوچک (جزئی) در سال جاری می‌باشد، بر اساس شرح، توجیحات و مستندات زیر درخواست می‌شود:

شرح تغییرات
شرح توجیحات
۱- ۲- ۳-
لیست مستندات پیوست
۱- ۲- ۳-

ضمناً در ایجاد این تغییر، اصول و اهداف مندرج در مواد ۳، ۲ و ۷ شیوه نامه بازنگری برنامه درسی در دانشگاه سیستان و بلوچستان، قوانین و مقررات آموزشی و مصوبات کلی شورای برنامه ریزی درسی مدنظر قرار گرفته اند.

نظر به اینکه این تغییر در جلسه مورخ مطابق صورت جلسه پیوست با رأی موافق اکثریت اعضای مورد تصویب گروه قرار گرفته است، خواهشمند است ضمن بررسی، چنانچه ایجاد این تغییر با چارچوب مواد شیوه نامه مذکور و مصوبات کلی شورای برنامه ریزی درسی مطابقت دارد، مراتب تأیید دفتر را اعلام فرمایید.

رئیس دانشکده:
نام و نام خانوادگی:
امضا:

دانشگاه سیستان و بلوچستان

شماره:

تاریخ:

پیوست:

«فرم ب»

درخواست تأیید تغییرات متوسط در برنامه درسی

از: رئیس دانشکده
به: مدیر دفتر برنامه ریزی درسی دانشگاه

با سلام و احترام

به استحضار می‌رساند این دانشکده مایل است در برنامه درسی رشته ----- گرایش /گرایش های ----- در مقطع ----- یکی از تغییرات زیر را ایجاد نموده و این تغییر را برای دانشجویان ورودی سال ----- و بعد از آن اعمال نماید:

یکی از مربع های زیر علامت گذاری شود:

- کاهش یا افزایش تعداد واحد یک درس اصلی یا تخصصی
- ادغام دو درس اصلی یا تخصصی تحت یک عنوان با حفظ مجموع واحد
- تفکیک یک درس اصلی یا تخصصی به دو درس، با حفظ مجموع واحد
- اجباری نمودن یک درس اختیاری
- مجوز اخذ یک یا چند درس از دروس اختیاری یک گرایش برای دانشجویان گرایش دیگر به‌عنوان درس اختیاری
- تغییر بیش از نیمی از سیلابس موجود یک درس اصلی یا تخصصی
- اضافه کردن یک درس اختیاری به لیست دروس اختیاری
- سایر موارد تغییرات متوسط به تشخیص دفتر برنامه‌ریزی درسی

لیست مستندات پیوست

- ۱
- ۲
- ۳
- ۴
- ۵

لازم به ذکر است که در ایجاد این تغییر، اصول و اهداف زیر مدنظر گروه/گروه ها و دانشکده قرار داشته است:
- اصول و اهداف مندرج در آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه ها.
- اصول و اهداف مندرج در موارد ۲،۳ و ۷ شیوه نامه بازنگری برنامه درسی در دانشگاه سیستان و بلوچستان
- مصوبات کلی شورای برنامه‌ریزی درسی
- نظرات کارشناسی و تخصصی اعضای هیئت‌علمی گروه به شرح مندرج در فرم ب ۲ پیوست.

نظر به اینکه مطابق صورت جلسات پیوست، ایجاد این تغییر در جلسه /جلسات مورخ ----- به تصویب شورای گروه / گروه های ----- و در جلسه مورخ ----- به تصویب شورای آموزشی - پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده رسیده است، خواهشمند است ضمن بررسی، چنانچه ایجاد این تغییرات با چارچوب مواد آیین نامه و شیوه نامه مذکور و مصوبات کلی شورای برنامه ریزی درسی مغایرتی ندارد، مراتب تأیید آن دفتر را اعلام فرمایید.

رئیس دانشکده:

نام و نام خانوادگی:

امضا:

دانشگاه سیستان و بلوچستان

شماره:
تاریخ:
پیوست:

«فرم ب ۱»

دلایل و دیدگاه های گروه آموزشی جهت ایجاد تغییرات نوع متوسط در برنامه درسی

۱	
۲	
۳	
	این قسمت در دفتر برنامه ریزی درسی دانشگاه تکمیل می گردد.
	اظهارنظر کارشناس دفتر برنامه ریزی درسی دانشگاه
	نام و نام خانوادگی کارشناس دفتر برنامه ریزی درسی:
امضا:	تاریخ:

دانشگاه سیستان و بلوچستان

شماره:
تاریخ:
پیوست:

«فرم ج»
درخواست تأیید تغییرات عمده در برنامه درسی

از: رئیس دانشکده
به: مدیر دفتر برنامه ریزی درسی دانشگاه

با سلام و احترام

به اطلاع می رساند این دانشکده مایل است در برنامه درسی رشته ----- گرایش /گرایش های ----- مقطع ----- به شرحی که در فرم ج ۲ آمده است، یکی از تغییرات زیر را ایجاد نموده و این تغییر را برای دانشجویان ورودی سال ----- و بعد از آن اعمال نماید:
یکی از مربع های زیر علامت گذاری شود:

- اضافه نمودن یک یا چند درس جدید به صورت پایه، اصلی و یا تخصصی
- حذف یک یا چند درس پایه، اصلی و یا تخصصی
- تغییر کامل یا اصلاح بخشی از سیلابس یک یا چند درس پایه
- تغییر واحد یک درس یا چند درس از دروس پایه
- اضافه کردن یا حذف یک پیش نیاز برای یک درس یا چند درس پایه
- تغییر واحد یا محتوای یک یا چند درس کارگاهی، آزمایشگاهی یا کارآموزی
- تبدیل یک یا چند درس اجباری (اصلی یا تخصصی) به درس اختیاری
- تغییر در عنوان محتوا یا سیلابس یک درس اصلی، تخصصی یا اختیاری فرا دانشکده ای
- سایر موارد تغییرات عمده به تشخیص دفتر برنامه ریزی درسی

لیست مستندات پیوست

- ۱-
- ۲-
- ۳-
- ۴-

لازم به ذکر است که در ایجاد این تغییر، موارد زیر مدنظر گروه/گروه ها و دانشکده قرار داشته اند:
- اصول و اهداف مندرج در آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه ها
- اصول و اهداف مندرج در مواد ۲، ۳، ۷ شیوه نامه بازنگری در برنامه درسی دانشگاه سیستان و بلوچستان
- مصوبات کلی شورای برنامه ریزی درسی
- نظرات کارشناسی و تخصصی اعضای هیئت علمی گروه/گروه ها که شرح آن در فرم ج ۳ آمده است.
- نظرات دانش آموختگان مجرب و موفق این رشته که اظهار نظر ۳ نفر از ایشان در فرم ج ۴ ارائه گردیده است.

نظر به اینکه مطابق صورت جلسات پیوست ایجاد این تغییر در جلسه /جلسات مورخ ----- به تصویب شورای گروه /گروه های ----- و در جلسه مورخ ----- به تصویب شورای آموزشی - پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده رسیده است، خواهشمند است نسبت به بررسی مقدماتی درخواست در آن دفتر و قراردادادن درخواست در دستور کار شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه و ابلاغ نتیجه به این دانشکده عنایت فرمایید.

رئیس دانشکده
نام و نام خانوادگی
امضا

دانشگاه سیستان و بلوچستان

شماره:
تاریخ:
پیوست:

«فرم ج ۲»
شرح تغییرات عمده در برنامه درسی

الف - مشخصات درس		
نام درس:	تعداد واحد:	مقطع تحصیلی:
ب - وضعیت فعلی		
ج-وضعیت مطلوب (شرح تغییر)		

شماره:
تاریخ:
پیوست:

«فرم ج ۳»
دلایل و دیدگاه های کارشناسی و تخصصی گروه آموزشی جهت ایجاد تغییرات عمده در برنامه درسی

۱-	
۲-	
۳-	
۴-	
۵-	
نام و نام خانوادگی مدیر گروه: تاریخ:	امضا:
این قسمت در دفتر گسترش و برنامه ریزی درسی دانشگاه تکمیل می گردد.	
اظهارنظر مدیر دفتر برنامه ریزی درسی دانشگاه	
نام و نام خانوادگی:	تاریخ:
	امضا:

دانشگاه سیستان و بلوچستان

شماره:
تاریخ:
پیوست:

«فرم ج ۴»

دیدگاههای دانش آموختگان جهت ایجاد تغییرات عمده در برنامه‌های درسی

الف: مشخصات فردی			
نام و نام خانوادگی:		نام پدر:	تاریخ تولد:
ب- مشخصات تحصیلی:			
مقطع	عنوان دقیق رشته و گرایش	سال اخذ مدرک	نام دانشگاه محل تحصیل (محل اخذ مدرک)
کارشناسی			
کارشناسی ارشد			
دکتری			
ج- مشخصات و سوابق شغلی			
۱-عنوان سمت در شغل فعلی:		۲-مدت اشتغال در شغل فعلی: از سال ----- تا سال -----	
۳-عنوان سمت در شغل قبلی:		۴-مدت اشتغال در شغل قبلی از سال ----- تا سال -----	
۵- نشانی محل کار: تلفن:			
د: مشخصات درس (این قسمت توسط گروه آموزشی تکمیل می‌شود)			
۱-نام درس:		۲-مقطع تحصیلی:	۳-تعداد واحد:
۴- وضعیت فعلی:			
۵- وضعیت مطلوب (شرح تغییر):			
ه- دلایل تخصصی و تجربی اظهارنظرکننده در رابطه با تأیید تغییر فوق			
تاریخ:			امضا:

شماره:
تاریخ:
پیوست:

«فرم د»
درخواست تأیید بازنگری جامع در برنامه درسی

از: رئیس دانشکده

به: مدیر دفتر برنامه ریزی درسی دانشگاه

با سلام و احترام

به اطلاع می‌رساند این دانشکده برنامه آموزشی رشته ----- در مقطع ----- را مورد بازنگری جامع قرار داده و مایل است تغییرات حاصل از این بازنگری را در برنامه آموزشی رشته یاد شده برای دانشجویان ورودی ----- و بعد از آن اعمال نماید. کتابچه برنامه درسی جدید که حاصل بازنگری جامع می‌باشد و در قالب دستور کار مصوب شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه تدوین گردیده است، جهت اطلاع و بررسی، به پیوست ایفاد می‌گردد.

لازم به ذکر است در این بازنگری، اصول و اهداف زیر مدنظر (□ کمیته بازنگری/□ گروه) و دانشکده قرار داشته‌اند:

- اصول و اهداف مندرج در آیین‌نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه‌ها
- اصول و اهداف مندرج در مواد ۲، ۳ و ۷ شیوه‌نامه بازنگری در برنامه درسی دانشگاه سیستان و بلوچستان
- مصوبات کلی شورای برنامه ریزی درسی
- نظرات کارشناسی و تخصصی اعضای هیئت‌علمی گروه

شرح تغییرات

شرح توجیحات

۱-
۲-
۳-
۴-

لیست مستندات پیوست

۱-
۲-
۳-
۴-

نظر به اینکه برنامه درسی جدید در جلسه مورخ ----- به تصویب شورای گروه و در جلسه مورخ ----- به تصویب (□ شورای آموزشی - پژوهشی و تحصیلات تکمیلی) دانشکده رسیده است، خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمایید تا اقدامات لازم در خصوص:

1- بررسی مقدماتی برنامه موجود و برنامه جدید در آن دفتر

2- طرح برنامه جدید در شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه و تصویب آن

صورت گیرد و نتیجه به این دانشکده ابلاغ گردد. صورت‌جلسات گروه و شورای آموزشی - پژوهشی و تحصیلات تکمیلی پیوست می‌باشد.

رئیس دانشکده
نام و نام خانوادگی
امضا

اعضای کارگروه تهیه کننده شیوه نامه بازنگری برنامه درسی

دکتر مهری مهرجو

دکتر عالمه کیخا

دکتر عبدالرضا صمیمی

دکتر فرهاد شهرکی

زاهدان - خیابان دانشگاه
دانشگاه سیستان و بلوچستان
سازمان مرکزی
ساختمان شهید قاسم میرحسینی
تلفن تماس: ۰۵۴۳۱۱۳۲۰۰۰
تلفن فکس: ۰۵۴۳۱۱۳۲۰۹۸